

Şi sub aspectul vieţii culturale, în anul glorioş care am marcat, cu atât de profundă în conştiinţa patriei, a întregului nostru popor, perioada parcursă după Congresul al IX-lea al partidului, Judeţul Constanţa a cunoscut o dezvoltare profundă, dispunând astăzi de o bogată bază materială, de o vastă reţea de instituţii şi aşezăminte culturale, unde se desfăşoară o activitate susţinută pe măsura exigenţelor actuale etape de dezvoltare a patriei. Judeţul Constanţa dispune astăzi de patru teatre profesionale, 14 case de cultură, peste 140 câmine culturale, 5 cluburi muncitoreşti, 57 universităţi culturale, 4 teatre populare şi muncitoreşti, 129 cinematografe şi grădini de vară pentru proiectii de filme, 443 biblioteci însumând peste 3.800.000 volume, o bogată reţea de cluburi culturale, compusă din mai multe unităţi cu un profil bine stabilit şi care adapostesc exponate de mare valoare, se află în permanenţă la dispoziţia publicului larg: Muzeul de istorie naţională şi arheologică, una dintre cele mai vechi instituţii de cultură din Dobrogea, cu secţii de istorie medie, modernă şi contemporană; Muzeul marinelor române, o colecţie de mare valoare a navigaţiei româneşti din cele mai vechi timpuri şi până în prezent; Muzeul de artă, în colecţia căruia se numără, printre altele, lucrări deosebite de valoare semnate de Nicolae Grigorescu, Ioan Andreescu, Stefan Luchian, Nicolae Tonitza, Alexandru Ciucu, etc.; Colecţia de artă populară, cuprinzând toate genurile creaţiei populare româneşti; Colecţia de sculptură „Ion Jalea”, Muzeul de artă medievă, Muzeul „Dinu şi Sebestia Vintilă”, Muzeul de artă Limanu s.a. Desigur, şi în această parte a ţării Festivalul naţional „Cintarea României” constituie cel mai larg cadru de organizare a activităţii culturale-educative, de participare a tuturor celor care contribuie la îmbogăţirea valorilor spirituale.

— Înfruptarea marilor obiective ale construcţiei socialiste din patria noastră, se subliniază în Raportul prezentat de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, Congresului al XIV-lea, impune dezvoltarea şi mai puternică a învăţămîntului, ştiinţei şi culturii, ridicarea nivelului general de pregătire profesională, tehnico-ştiinţifică şi de cultură generală al întregului popor. În acest context, este necesar, aşa cum se arată în Raport — ne spune tovarăşa Cornelia Manoliu, preşedinte Comitetului Judeţean de Cultură şi Educaţie Socialistă Constanţa — să se perfec-

ţioneze continuu conţinutul Festivalului naţional „Cintarea României”, care asigură participarea largă a maselor la întreaga activitate de creaţie cultural-artistică, care are un rol tot mai important în dezvoltarea culturii patriotice, revoluţionare. Ediţia din acest an a Festivalului naţional „Cintarea României” a scos în evidenţă modul în care toţi locuitorii judeţului Constanţa, indiferent de vîrstă sau ocupaţie, au dat glas, prin intermediul artei, sentimentelor lor de satisfacţie şi mîndrie faţă de împlinirile noastre materiale şi spirituale din anul socialistului, îndeosebi în „Epoca Nicolae Ceauşescu”. Acţionind în spiritul orientărilor şi indicaţiilor secretarului general al partidului, în cadrul ediţiei a VII-a a Festivalului naţional „Cintarea Româ-

bucur „Luna muzicii de operă şi bal”, serile de teatru antic, decada de teatrelor de revistă, manifestări artistice ce au avut o puternică rezonanţă pe plan naţional. Gîndind Festivalul naţional „Cintarea României” ca o competiţie a muncii şi creaţiei, am acţionat cu mai multă răspundere pentru descoperirea şi atragerea de talente în domeniul creaţiei artistice, intensificarea activităţii cercurilor şi cenzurilor, a instituţiilor culturale-artistice. Asociaţia artiştilor plastici amatori, cenacul muzical „Ioan D. Chirescu”, cenacurile literare, cercurile de artă fotografică şi cinematografică au constituit cadrul organizat de îndrumare a creatorilor spre abordarea unor modalităţi de expresie artistică dezvoltate conţinutul de idei şi mesajului patriotic, aceste nuclee de

să de cel de-al XIV-lea Congres al partidului — ne spunea Paul Niculescu, vicepreşedintele Comitetului Judeţean de Cultură şi Educaţie Socialistă Constanţa — Festivalul naţional „Cintarea României” oferă un spaţiu amplu de valorificare a potenţialului artistic şi creativ de care dispunem. Noi, toţi cei ce activăm pe câmpul culturii, organelle de învăţămînt, ştiinţă şi cultură, organizaţiile culturale-artistice din judeţul nostru, cu toţii, în lumina documentelor marelui forum al comunistilor, ne-am propus să acţionăm cu mai multă răspundere pentru extinderea şi diversificarea activităţilor specifice, prin ogîndirea şi generalizarea iniţiativelor şi experienţei înaintate, a roadelor cercetărilor ştiinţifice, a celor mai eficiente căi şi modalităţi de acţiuni politice, culturale şi artistice. Obiectivul principal al acţiunilor ce le vom întreprinde este de a constitui un cadru organizat de activităţi politice, culturale, tehnice, culturale-artistice manifestărilor organizate în cadrul Festivalului naţional „Cintarea României”. În eforturile generale întreprinse pentru educarea tuturor categoriilor de oameni ai muncii şi mobilizarea lor la îndeplinirea sarcinilor de plan. În acest sens, am elaborat, pe baza orientărilor cuprinse în documentele Congresului al XIV-lea al partidului, programe unitare de activitate pe marile platforme industriale şi de investigaţii din judeţ, în comune, instituţii şi şcoli, vizînd o gamă diversă de acţiuni. În mediul rural vom permanentiza manifestarea complexă „Duminea satului”, organizată de factorii locali, cu sprijinul instituţiilor judeţene de cultură şi artă, al organelor sindicale şi de tineret. Alte măsuri vizează îmbunătăţirea activităţii în domeniul mişcărilor artistice de amatori, creşterea numărului de formaţii, diversificarea acestora, atragerea unui număr cât mai mare de participanţi în cadrul Festivalului naţional „Cintarea României”, creşterea eficienţei, pe multiple planuri, a muncii educative, activităţii de creaţie pentru că, aşa cum se subliniază în documentele Congresului al XIV-lea al partidului, este nevoie de noi opere literare, muzicale, plastice animate de un înalt spirit revoluţionar şi patriotic, apte să dinamizeze conştiinţele şi să determine o participare pe deplin angajată a oamenilor muncii la opera de edificare a socialismului şi comunismului pe pămîntul României.

Lucian CRISTEA
correspondentul „SciŢteia”

Festivalul naţional „CINTAREA ROMÂNIEI”

Un conţinut mai bogat, educativ întregii activităţi cultural-artistice

niel” activitatea politico-educativă, tehnico-ştiinţifică şi cultural-artistică, a contribuit în mare măsură la ridicarea nivelului de cunoştinţe de cultură generală şi profesională, la răspunderea în rîndurile maselor la noile cercuri ale ştiinţei şi tehnicii, la formarea unei gândiri revoluţionare. Ediţia a VII-a a festivalului a constituit, în judeţul Constanţa, un cadru fertil de afirmare pentru circa 5.000 de nuclee artistice. Înregistrîndu-se un evident salt cantitativ şi calitativ. În colaborare cu organizaţiile de masă şi obşteşti, sub îndrumarea Comitetului judeţean de partid, s-au realizat o paletă diversă de acţiuni cu cartea şi filmul, numeroase alte manifestări politico-educative şi cultural-artistice care s-au constituit în mijloace eficiente de instruire şi educare a oamenilor muncii. Unele dintre aceste acţiuni s-au desfăşurat în cadrul unor manifestări mai ample, reprezentative pentru mişcarea artistică de amatori din judeţul nostru, precum: reînnoirea de maiori obşteşti, saloanelor interjudeţene de pictură, concursul de creaţie literară „Poesis”, concursul de interpretare a muzicii populare şi uşoare româneşti „Steaua Litoralului”, concursul de muzică pentru tineret „Ancora de aur”. Paralel cu aceste acţiuni metodico-demonstrative, pe parcursul ediţiei a VII-a a Festivalului naţional „Cintarea României” s-au organizat numeroase spectacole, expoziţii, concerte şi sezoane literare. De un succes deosebit s-au

creaţie fiind sprijinite, în dorinţa continuă de perfecţionare artistică, de Centrala judeţeană de îndrumare a creaţiei populare şi a mişcărilor artistice de masă, secţiile de artă plastică şi artă populară ale Complexului muzeal de istorie naţională, arheologie şi artă, de uniuni de creaţie profesională centrală. Pentru faza judeţeană au fost selecţionate 690 formaţii şi interpreţi şi peste 900 lucrări de creaţie, creşterile cantitative şi calitative conducînd la obţinerea 339 premii în etapa publică, la care se adaugă 29 titluri de laureat ale artiştilor profesionişti şi 92 diplome speciale oferite unor instituţii cultural-artistice, cercuri şi cenacuri de creaţie, comisii ale inginerilor şi tehnicienilor, ceea ce reprezintă o creştere de 15 la sută faţă de ediţia precedentă a festivalului. S-a manifestat o preocupare mai susţinută pentru îmbunătăţirea activităţii în domeniul muzicii corale şi vocal-instrumentale de cameră, al montajului literar-muzical, dansului modern, folclorului muzical şi coregrafic, formaţiilor şi interpretelor, înscrîndu-se mai bine pe linia originalităţii şi autenticităţii. Menţionăm, de asemenea, evoluţia brigăzilor artistice, care şi-au sporit eficienţa educativă, manifestînd, prin aciditatea textului şi calitatea interpretării, întransigenţa faţă de neajunsurile ce se mai întâlnesc în viaţa social-economică, faţă de fapte şi practici străine codului etc.

— Din noua perspectivă deschisă României”, în eforturile generale întreprinse pentru educarea tuturor categoriilor de oameni ai muncii şi mobilizarea lor la îndeplinirea sarcinilor de plan. În acest sens, am elaborat, pe baza orientărilor cuprinse în documentele Congresului al XIV-lea al partidului, programe unitare de activitate pe marile platforme industriale şi de investigaţii din judeţ, în comune, instituţii şi şcoli, vizînd o gamă diversă de acţiuni. În mediul rural vom permanentiza manifestarea complexă „Duminea satului”, organizată de factorii locali, cu sprijinul instituţiilor judeţene de cultură şi artă, al organelor sindicale şi de tineret. Alte măsuri vizează îmbunătăţirea activităţii în domeniul mişcărilor artistice de amatori, creşterea numărului de formaţii, diversificarea acestora, atragerea unui număr cât mai mare de participanţi în cadrul Festivalului naţional „Cintarea României”, creşterea eficienţei, pe multiple planuri, a muncii educative, activităţii de creaţie pentru că, aşa cum se subliniază în documentele Congresului al XIV-lea al partidului, este nevoie de noi opere literare, muzicale, plastice animate de un înalt spirit revoluţionar şi patriotic, apte să dinamizeze conştiinţele şi să determine o participare pe deplin angajată a oamenilor muncii la opera de edificare a socialismului şi comunismului pe pămîntul României.

Lucian CRISTEA
correspondentul „SciŢteia”

ORGANIZATILE DE PARTID angajate puternic in mobilizarea energiei intregului popor la infaptuirea hotaririlor Congresului al XIV-lea

(Urmare din pag. 1)

Importanţa acestei cerinţe apare în claritate, cu semnificaţie dacă avem în vedere faptul că rezultatele celui de-al IX-lea cîincinal, aşa cum arată secretarul general al partidului, au un rol hotărîtor, determinant pentru materializarea în viaţă a Programului de faurire a societăţii socialiste multilaterale dezvoltate în patria noastră. Numai şi numai în măsura în care îşi vor perfecţiona propriul stil de muncă — printr-o elaborare mai judicioasă a măsurilor şi hotărîrilor adoptate, prin fundamentarea lor riguroasă şi în deplină concordanţă cu cele de ceaş, în lupta întregului popor pentru îndeplinirea programelor de dezvoltare economică-socială a patriei, să muncască astfel în noul an, 1990, cu convingerea că acesta este decisiv pentru îndeplinirea cîincinului în care ne aflăm, trebuie să se constituie, prin răspunsuri-fapte, într-un etalon al înţelegerii superioare, comuniste, a răspunderilor ce revin organelor şi organizaţiilor de partid în promovarea unui stil de muncă nou, eficient, în promovarea unei activităţi de partid care să integreze viaţa economică-socială, în îndeplinirea istoricelor hotărîri ale Congresului al XIV-lea al partidului.

În spiritul concepţiei partidului nostru, de a situa permanent în centrul preocupărilor sale ridicarea conştiinţei la nivelul de trai al poporului, fauritorul şi beneficiarul de partid care, prin conţinutul său preventiv, prin capacitatea de a cuprinde şi sesiza neajunsurile, să se constituie într-un factor principal, dinamic de perfecţionare a propriei activităţi a organelor şi organizaţiilor de partid, a întregii activităţi de traducere în viaţă a hotărîrilor Congresului al XIV-lea al partidului.

Comandă adresată de secretarul general al partidului, la încheierea lucrărilor recente plinare, ca fiecare membru al Comitetului Central în sectorul său de activitate, fiecare comunist la locul său de muncă să se considere angajat zi de zi, de ceaş, în lupta întregului popor pentru îndeplinirea programelor de dezvoltare economică-socială a patriei, să muncască astfel în noul an, 1990, cu convingerea că acesta este decisiv pentru îndeplinirea cîincinului în care ne aflăm, trebuie să se constituie, prin răspunsuri-fapte, într-un etalon al înţelegerii superioare, comuniste, a răspunderilor ce revin organelor şi organizaţiilor de partid în promovarea unui stil de muncă nou, eficient, în promovarea unei activităţi de partid care să integreze viaţa economică-socială, în îndeplinirea istoricelor hotărîri ale Congresului al XIV-lea al partidului.

edificării noul orînduir, plinara Comitetului Central a hotărît şi constituirea unei comisii pentru nivelul de trai şi autoaprovizionare, care, prin atribuţiile ce i-au fost stabilite, este chemată să determine o preocupare mult mai activă a organelor de partid, a tuturor organelor de stat şi a organelor democratice muncitoreşti-revoluţionare pentru îmbunătăţirea în cele mai bune condiţii, a prevederilor planului, a întregii politici de ridicare neconţinută a nivelului de trai, material şi spiritual, al poporului.

În spiritul concepţiei partidului nostru, de a situa permanent în centrul preocupărilor sale ridicarea conştiinţei la nivelul de trai al poporului, fauritorul şi beneficiarul de partid care, prin conţinutul său preventiv, prin capacitatea de a cuprinde şi sesiza neajunsurile, să se constituie într-un factor principal, dinamic de perfecţionare a propriei activităţi a organelor şi organizaţiilor de partid, a întregii activităţi de traducere în viaţă a hotărîrilor Congresului al XIV-lea al partidului.

Pe aripile cîntecului

Cîntecul a fost unul din reazimurile de care am avut nevoie ca să muncim, să trecem peste greutăţi, să învingem, să ne ridicăm din nou, să ne afirmăm în faţa adversităţii. Un ajutor orînduir şi al concertelor susţinute de Marian Spinoche, Angela Buciu, Edmond Dedo, Constantin Ionescu, etc. — au fost tîlmăcite pe tonul reclamat de gen, cu limpezime şi serenitate, fără efort, donadă că selecţia marilor nume de cântăreţi, toţi de o deosebită calitate în acest an, la trofeu, premii şi menţiuni a fost judicioasă făcută.

Orchestra Radioteleviziunii Române, care a răspuns cu promptitudine chemărilor baghetelor lui Paraschiv Oprea, ca şi formaţia instrumentală de o remarcabilă sobrietate şi discreţie, dirijată de compozitorul Dan Ardelean, elementele de decor, lumină, costum, asigurate de prestigiu experienţei regionale a lui Bitu Fălcăneanu, au oferit un spectacol deosebit de interesant, un dialog coerent de la scenă la sală, într-un continuu crescend.

De la ultima menţiune, atribuită reprezentanţilor judeţului Mehedinţi, Maria Suteanu, la menţiunea specială acordată de Mariana Iliu din Satu Mare, sau premiul de popularitate conferit lui Tănase din Bucureşti, până la reuşita noastră în muzică, la fel ca din nou, are marele merit de a fi difuzat poezia românească în masele largi, într-o perioadă cînd volumele de versuri se publicau în tiraje reduse, fiind un gen care nu aplează la erudiţie, ci la simfonia, ceea ce îi explică popularitatea. Este un răspuns dat celor care socotesc că cîntecul depăşeşte de secol, la Tirgovişte — oras trăind într-o vechie şi familiară intimitate cu

Datorită generozităţii lui Tănase, care a sprijinit al Comitetului Cultural şi Educaţiei Socialiste al Unităţii Compozitorilor şi Muzicologilor, Radioteleviziunii şi Comitetului de Cultură şi Educaţie Socialistă al judeţului Dimboviţa, romanţa, interpretată şi publicat cu făcut pact pe patru seri spre a valorifica, la nivelul exigenţei şi percepţiei auditoriului de azi, romanţa românească.

George SBĂRCEA

File emotionante din istoria de luptă a poporului

Recent s-a desfăşurat în oraşul şi judeţul Botoşani „Decada cultural-artistică” integrată etapelor de masă a noii ediţii a Festivalului naţional „Cintarea României”, prin care s-a adunat în jurul trecutului şi creaţiei ale prezentului socialist inscripse pentru deschiderile înnoitoare aduse în procesul revoluţionar de către istoricul Congres al IX-lea al Partidului Comunist Român, pentru valorile pe care le-a generat şi le-a aşezat cu temel în gîndirea oamenilor şi în practica edificării socialiste. „Epoca Nicolae Ceauşescu”. În piesa concepută cu originalitate, cu amplă viziune filozofică şi politică, cu capacitate de a cuprinde, pătrunde şi releva dinamica unor procese sociale şi a analiza lucid comportamente umane, de a observa critice sau a adera plin la acţiunile eroilor, autorul urmăreşte un caz de conştiinţă, acela al luptătorului comunist Pavel Stoian, în evoluţia dramatică a unor tovarăşi de muncă şi luptă, caracterizate bine conturate, de care împrejurări obiective sau subiective îl îndepărtă de la muncă, de la luptă, de la viaţă, de la partid prin Duma, continuatorul său, comunistul cu o viziune deschisă, globală, materialist-dialectică şi istorică asupra existenţei, receptiv la multiplele ei aspecte, în pas cu vremea, cu mereu noile ei exigenţe şi probleme, însuşindu-şi şi rezolvînd dinamic înalte obiective ale revoluţiei şi supremul adevar-permanenţă al socialismului şi comunismului: tot mai binele întregului popor cu care şi pentru care partidul, centrul vital al naţiunii, conduce procesul de edificare a vieţii noi.

Ziua dedicată teatrului s-a încheiat cu premiera uneia dintre cele mai de preţ creaţii ale noii noastre dramaturgii: „Puterea şi adevărul” de Titus Popovici, piesă cu un dens conţinut politico-ideologic şi uman, operă reprezentativă pentru deschiderile înnoitoare aduse în procesul revoluţionar de către istoricul Congres al IX-lea al Partidului Comunist Român, pentru valorile pe care le-a generat şi le-a aşezat cu temel în gîndirea oamenilor şi în practica edificării socialiste. „Epoca Nicolae Ceauşescu”. În piesa concepută cu originalitate, cu amplă viziune filozofică şi politică, cu capacitate de a cuprinde, pătrunde şi releva dinamica unor procese sociale şi a analiza lucid comportamente umane, de a observa critice sau a adera plin la acţiunile eroilor, autorul urmăreşte un caz de conştiinţă, acela al luptătorului comunist Pavel Stoian, în evoluţia dramatică a unor tovarăşi de muncă şi luptă, caracterizate bine conturate, de care împrejurări obiective sau subiective îl îndepărtă de la muncă, de la luptă, de la viaţă, de la partid prin Duma, continuatorul său, comunistul cu o viziune deschisă, globală, materialist-dialectică şi istorică asupra existenţei, receptiv la multiplele ei aspecte, în pas cu vremea, cu mereu noile ei exigenţe şi probleme, însuşindu-şi şi rezolvînd dinamic înalte obiective ale revoluţiei şi supremul adevar-permanenţă al socialismului şi comunismului: tot mai binele întregului popor cu care şi pentru care partidul, centrul vital al naţiunii, conduce procesul de edificare a vieţii noi.

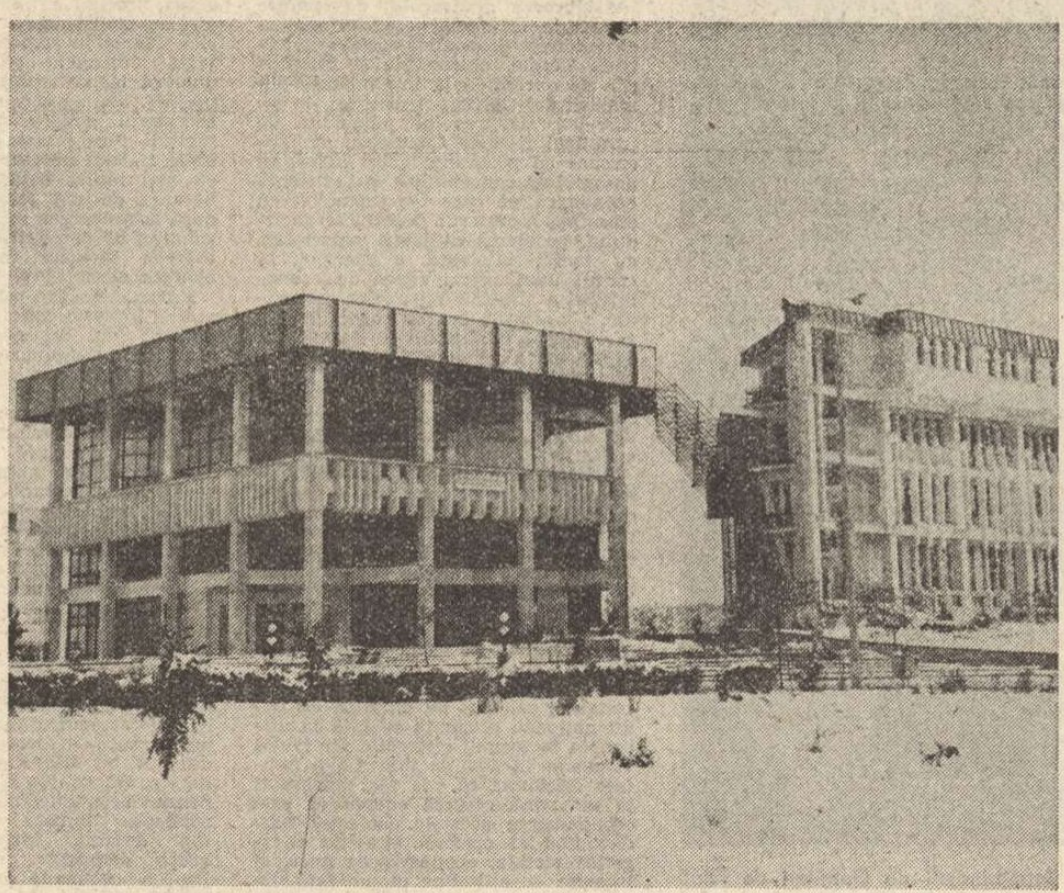
La Teatrul „Mihal Eminescu” din Botoşani

Spectacolul intitulat „Între admiraţie şi apologie”, constituit o adaptare după scrierile dramatice „Decabal”, „Bogdan-Drăgoş” şi „Mira” de Mihai Eminescu, a căutat să se valorifice sub semnul unei noi ide unitătoare, conţinute de textele eminesciene şi conturată de marele poet ca permanenţă în istoria neamului românesc, mîntuirea lăsată de înaintaşi şi sacră îndatorire a urmasilor, ceea ce în împlinirea destinului său poporului nostru a trebuit să îşi afirme şi să îşi apere neclintit fiinţa, luptînd pentru unitate şi independenţă. Realizatorii montării, Dan Alexandrescu, semnatar al adaptării şi regizor al spectacolului, şi actorii interpreţi Andrii Traian, Marius Rogojinski, Mihai Păunescu, Valerian Răcilă şi Valentin Ligi au o contribuţie meritorie în încercarea de a reda scenic substanţa politico-ideologică şi psihologică a dramelor şi de a demonstra virtuţile dramaturgice ale marelui poet, capacitatea sa de a realiza şi în acest domeniu valori marcanse. Operele teatrale eminesciene, chiar dacă sînt neîncheiate sau reprezintă doar fragmente, au conţinut bogat, sint interesant dramatic şi impun printr-o forţă expresivă, tensiune şi poezie specifică, trăiesc prin caracter solid concepute, cu consecvenţă în evoluţie, adevar psihologic, justificare social-politică şi psihologică, au convingătoare viaţă artistică.

meniu greu, dar pînă la urmă reuşit spre cîntarea tuturor celor ce-au abordat piesa cu conştiinţa datoriei de a face educaţie revoluţionară prin abordarea unor piese valoroase ale dramaturgiei noastre şi s-au angajat intens în efortul de a izbui. Regizorul Constantin Dinischiotu a găsit interpretii posibili, valorificîndu-le înedite capacităţi interpretative, lucrînd cu fiecare şi conducîndu-l pe liniile de forţă ale spectacolului — montare caracterizată prin cursivitate, unitate dramatică, momente emotionante, adevăr artistic şi putere de convingere. Colecţiul actoricesc s-a străduit să ajungă la maximă capacitate expresivă, fiecare interpret căutînd să individualizeze cit mai pregnant personalitatea lui, ce a dus şi la unele excese sesizabile în scenele de masă, cam gălăgioase şi nu suficient articulate. Se remarcă înţelegerea arătată dramei trăite de Stoian, interpretat de actorul Doru Buzan — şi circumstanţelor determinate, sinceritatea şi firescul cu care a relevat tîria luptătorului revoluţionar şi a făcut simţit conţinutul fondului de conştiinţă al comunistului pe care acţiunile subiective-lungă, cu un comportament consecvent, cu manifestări nuanţate în funcţie de împrejurări. Apare justificată doar în parte distribuţia în rolul important — Petre Petrescu — a regizorului Eugen Traian Bordusanu. Sint convinsgătoare evoluţiile lui Boris Perevoznic (Vasilie Olaru), Jean Maydie (Tiberiu Manu), a Eleniei Corciuc-Ligi (Marta), a lui Mihai Păunescu, totodată regizor secund. Pline de culoare şi aplomb sint apariţiile de marcat efect ale lui Ion Apostolul în rolul Ion Avram. Notabil sint şi experimentatul Ion Plăiesanu în Traian Mărieş şi totodată tinerii Andrii Traian, Marius Rogojinski, Valerian Răcilă, Narcisia Vorniciu, Valentin Radu. Scenografia, semnată de Vasile Rotaru, a avut inspirată funcţionalitate servind dinamica acestui spectacol, care, în totalitate, face cîntarea Teatrului „Mihal Eminescu” din Botoşani.

Transpunerea artistică a acestor dense încălcări politico-ideologice şi umane a reprezentat pentru colectivul teatrului un exerciţiu deosebit de dificil, dar pînă la urmă reuşit spre cîntarea tuturor celor ce-au abordat piesa cu conştiinţa datoriei de a face educaţie revoluţionară prin abordarea unor piese valoroase ale dramaturgiei noastre şi s-au angajat intens în efortul de a izbui. Regizorul Constantin Dinischiotu a găsit interpretii posibili, valorificîndu-le înedite capacităţi interpretative, lucrînd cu fiecare şi conducîndu-l pe liniile de forţă ale spectacolului — montare caracterizată prin cursivitate, unitate dramatică, momente emotionante, adevăr artistic şi putere de convingere. Colecţiul actoricesc s-a străduit să ajungă la maximă capacitate expresivă, fiecare interpret căutînd să individualizeze cit mai pregnant personalitatea lui, ce a dus şi la unele excese sesizabile în scenele de masă, cam gălăgioase şi nu suficient articulate. Se remarcă înţelegerea arătată dramei trăite de Stoian, interpretat de actorul Doru Buzan — şi circumstanţelor determinate, sinceritatea şi firescul cu care a relevat tîria luptătorului revoluţionar şi a făcut simţit conţinutul fondului de conştiinţă al comunistului pe care acţiunile subiective-lungă, cu un comportament consecvent, cu manifestări nuanţate în funcţie de împrejurări. Apare justificată doar în parte distribuţia în rolul important — Petre Petrescu — a regizorului Eugen Traian Bordusanu. Sint convinsgătoare evoluţiile lui Boris Perevoznic (Vasilie Olaru), Jean Maydie (Tiberiu Manu), a Eleniei Corciuc-Ligi (Marta), a lui Mihai Păunescu, totodată regizor secund. Pline de culoare şi aplomb sint apariţiile de marcat efect ale lui Ion Apostolul în rolul Ion Avram. Notabil sint şi experimentatul Ion Plăiesanu în Traian Mărieş şi totodată tinerii Andrii Traian, Marius Rogojinski, Valerian Răcilă, Narcisia Vorniciu, Valentin Radu. Scenografia, semnată de Vasile Rotaru, a avut inspirată funcţionalitate servind dinamica acestui spectacol, care, în totalitate, face cîntarea Teatrului „Mihal Eminescu” din Botoşani.

Virgil BRADĂTEANU

Centrul de cultură şi creaţie „Cintarea României” din municipiul Baia Mare
Foto: S. Cristian

CONSEMĂRI

„Critica este arta de a admira” — iată un punct de vedere, aparent paradoxal, care a stîrnit, la vremea sa, o serie de reacţii „pro” şi „contra” ce vizau nu altă esenţă formală, ci riscurile pe care neînţelegerea ei le presupune. Admiraţia, ca orice atitudine de consimţire, a precie, înţelegere la un grad superlativ, presupune, înţele de toate, adevărarea mijloacelor la obiect, perceperea lui calificată, altminteri rămînem în zona exclamaţiilor „mure” de... admiraţie. Admiraţia exclamativă, interjecţională, ca şi aceea afirmativă-sentimentală este oare bună cu adoraţia mistică? Încrezătorul de existenţă unică, a simţit nevoia să-şi întărească credinţa, „Exaltarea admiraţiei”, mod de a preveni tocmal asupra excelselor admiraţiei de tip

Între admiraţie şi apologie

„Extatic”. Encomionul nu lipseşte cituşi de puţin în ceea ce citim uneori prin revistele noastre culturale. „Autor de cursă lungă, trăind de mîia exemplară, trăind textul ca pe o extază şi înaintîndu-se în principii numai parţial dependente de sine, (...) şi poetul beatitudinii pierdute” — îşi începe cronică un critic chinez într-o totală adoraţie a cărţii despre care scrie, „Sintaxa” respectivului poet este încadrate în două epurări, deopotrivă patetică şi ascetică, sau, cum conchide ceva mai departe, este o „sintaxă beatitudinală”. Dar acest din urmă cuvînt revine des sub pana cronicarului: „poetul beatitudinii pierdute” manifestă o grijă deosebită de „raport exact transa extatică, elevaţia beatitudinală şi prăbuşirea”, resimţite o „nostalgie paşnică” de a retrăi beatitudinea în imanenţa şi iminenţa zăestii” şi, contrazicînd în fervoarea lui de natura prozică sau de „conştiinţă profundităţii lui mi”. Îşi pierde vocea înaltă, imnică şi paradisiacă, „vacanţa sacralului” oland transa beatitudinală” (s.n.). Conotaţiile limbajului critic admirativ conferă întregului comentariu o to-

relevanţă psaltică, la auzul căreia un receptor normal — vrem să spunem un spirit raţional — rămîne cel puţin nedumerit. În primul rînd: limbajul acestui comentariu nu este unul critic, adică analitic şi dissociativ, în stare să înţeleze convingător o judecată de valoare de tip raţional. El aparţine, prin laconism „pitic” şi senţenţiozitate, unei instanţe oraculare, care nu se simte de nimic obligată să demonstreze, ci să decreteze. În al doilea rînd, natura lui frenetică, plină de un elan vecin cu delirul verbal, îl face impropriu esenţei raţionale a acului critic. Căci a vorbi despre „izvoarele fierbinţi ale „profetismului”, „transa extatică”, „freaţa dezlănţurată”, „vertijul metafizic al revelaţiei”, despre „mistică poemului” şi „fantaşismul viziunii”, „tema rituală a cărţii” sau „funcţia sofistică” a „misticismului”, a „Logosului extatic şi iniţiativ”, crezînd că „vocaţia lui” este extază” şi că „programul” tine de „revelul profundizării, al abisului”, în timp ce „sentimentul creatural” este tot mai înărcat de disperare, înseamnă a oferi cititorului o seamă de argumente, probe, esantioane

ale căror cărţi de mare valoare au fost traduse în ultimii ani. Spre deosebire de aceia însăşi noştri nu se lasă nici un cuvînt, în afară de „transa extatică”, „freaţa dezlănţurată”, „vertijul metafizic al revelaţiei”, „mistică poemului”, „fantaşismul viziunii”, „tema rituală a cărţii” sau „funcţia sofistică” a „misticismului”, a „Logosului extatic şi iniţiativ”, crezînd că „vocaţia lui” este extază” şi că „programul” tine de „revelul profundizării, al abisului”, în timp ce „sentimentul creatural” este tot mai înărcat de disperare, înseamnă a oferi cititorului o seamă de argumente, probe, esantioane

zolvabile. „Vacanţa sacralului”, ştim, este postulată şi pe larg demonstrată în esurile eruditului istoric Mircea Eliade. Despre „fervorele devotului” şi „transcendenţa goasă” în critica noastră s-a vorbit în legătură cu un mare poet, poate cel mai mare de după Eminescu, un poet situat „între credinţă şi tăgădat”, asadar figurînd în lirica lui exemplară fundamentale probleme ontologice şi gnosologice: Tudor Arghezi. Despre „metafore sacrale” cu mare eficienţă artistică şi gnosologică putem vorbi în universul eminescian. Să fie oare „fervorele devotului” şi „transcendenţa goasă” în critica noastră s-a vorbit în legătură cu un mare poet, poate cel mai mare de după Eminescu, un poet situat „între credinţă şi tăgădat”, asadar figurînd în lirica lui exemplară fundamentale probleme ontologice şi gnosologice: Tudor Arghezi. Despre „metafore sacrale” cu mare eficienţă artistică şi gnosologică putem vorbi în universul eminescian. Să fie oare „fervorele devotului” şi „transcendenţa goasă” în critica noastră s-a vorbit în legătură cu un mare poet, poate cel mai mare de după Eminescu, un poet situat „între credinţă şi tăgădat”, asadar figurînd în lirica lui exemplară fundamentale probleme ontologice şi gnosologice: Tudor Arghezi.

M. COSTEA

tv

- 19.00 Telejurnal • Înfruptul hotărîrilor marelui forum al comunistilor români
- 19.25 Epoca Nicolae Ceauşescu — timp al marilor transformări revoluţionare
- 19.40 Laureatul al Festivalului naţional „Cintarea României”
- 20.05 Agricultură — programe prioritare — Tehnica intensivă — Producţi zootehnice în nivelul obiectivelor noul revoluţi agrare
- 21.30 Telejurnal

- 20.25 Hotărîrile Congresului al XIV-lea al P.C.R. — la temelia perfecţionării învăţămîntului românesc • Documentele Congresului al XIV-lea — la temelia învăţămîntului de toate gradele
- 20.45 Film artistic în serial, „Punctul de întoarcere”, Ecranizat după o nouă de V. Sanin. Producţie a Studiourilor sovietice, 1985. Premieră pe tară. Cu: Iuri Kuznetov, Nikolai Kuzmin, Vera Tihova, Iuri Nevgasnov, Iuri Prokofiev, Andrei Alila, Nevelina, Elena Kozlîna, Anatoli Kostikov. Regia: V. Kozlegaez. Parţea întâi
- 21.30 Telejurnal